

Växjö universitet
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Juridiska avdelningen
Pontus Kyrk
pontus.kyrk@hsv.se

BESLUT

2008-02-21
Reg.nr 31-2199-07

Anmälan mot Växjö universitet angående verksamhetsförlagd utbildning

Högskoleverket kritiserar Växjö universitet för brister i kursplan.

Anmälan

NN har i sin anmälan bland annat ifrågasatt om universitetet har brutit mot sina egna regler för praktik vid sin bedömning av den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) hon har genomfört vid tre tillfällen, hösten 2004, hösten 2006 samt våren 2007. Enligt NN har universitetet inte haft ett tillräckligt underlag för att kunna bedöma hennes praktik vid dessa tillfällen. Hon har vidare anfört att Växjö universitet begått ett formellt fel då man blandat ihop delkurser inom kursen GIX711, inriktning matematik/matematikdidaktik för de senare skolåren och gymnasiet, 40 poäng, på så sätt att dessa blev en enda sammanhängande VFU i stället för två VFU. Dessa delkurser är två skilda delkurser med två olika VFU-uppgifter på två olika skolnivåer. NN, som blev underkänd vid nämnda VFU, menar att hon därigenom blivit fråntagen möjligheten att göra om respektive VFU. Om det visar sig att hon har rätt begär hon att universitetet medger henne ytterligare examinationstillfällen med nya examinatorer.

Utredning

Växjö universitets yttrande

Anmälan har remitterats till Växjö universitet för yttrande vad gäller NN påstående att universitetet begått ett formellt fel vid utformningen av VFU:n. Högskoleverket har även begärt universitetets kommentar till vad NN framfört om val av skolnivåer för hennes VFU. Universitet har i sitt remissvar anfört bl.a. följande.

NN bedriver utbildning på lärarutbildningsprogrammet med en avslutande inriktning om 60 högskolepoäng mot matematik/ matematikdidaktik för de senare skolåren och gymnasiet. Hon har genomfört VFU:n vid två tillfällen och blivit underkänd båda gångerna, dels den 29 april 2005, dels den 3 april 2007. Hon har

dessutom vid ett par tillfällen påbörjat VFU som avbrutits på hennes eget initiativ antingen på grund av sjukdom eller missnöje med handledningen.

De placeringar som varit aktuella för hennes VFU har varit på gymnasieskola respektive grundskolans högstadium. Att VFU:n skulle ske på gymnasie- eller högstadienivå är en konsekvens av att hon studerar på den programriktningen. I sin skrivelse till Högskoleverket framför NN en rad kritiska synpunkter på universitetets sätt att administrera, handleda och bedöma VFU:n. Liknande kritik framförde hon i en skrivelse till rektorn för Växjö universitet i april 2006. Den utredning som rektorn då initierade resulterade i bedömningen att inget pekade på att några felaktigheter skulle ha skett i samband med hennes då genomförda VFU. Med anledning av den nu aktuella skrivelsen har en förnyad granskning av hanteringen av hennes VFU gjorts och universitetet anser inte att något har framkommit som visar att några felaktigheter skett.

Växjö universitet har i ett kompletterande yttrande redogjort för förutsättningarna för hennes underkända resultat i VFU:n. Universitetet har därvid anfört bl.a. följande. NN anför i sin skrivelse till Högskoleverket att Matematiska och systemtekniska institutionen vid Växjö universitet har begått ett formellt fel vid omexaminationen av hennes VFU. Felet skulle bestå i att institutionen ”blandat ihop delkurserna och det blev en enda sammanhängande VFU” som endast omprövades en gång. Av kursplanen framgår dock att VFU:n ingår som en 10p-delkurs (MAA779) i inriktningen GIX711 (numera GI7111) som dock schemamässigt delas i två omgångar om fem veckor vardera, vilka var för sig rapportteras in i Ladok. NN genomförde den första femveckors VFU:n i gymnasieskolan, där hon underkändes. Eftersom bristande ämneskunskaper i matematik anfördes som ett av skälen för underkännandet beslutades att NNs omexamination skulle genomföras i grundskolan och att hon innan dess skulle komplettera och utveckla sina ämneskunskaper genom att läsa fler kurser i matematik. Universitetets strävan är att studenter som genom inriktningsstudierna får ämneskompetens att undervisa såväl i gymnasieskolan som i grundskolan, ska göra VFU i båda dessa verksamheter. Placeringen på grundskolan stämde därför väl överens med de vanliga rutinerna. NN hävdar nu att eftersom VFU:n delats upp i två separata 5-veckorsdelar, varav hon två gånger underkänts på den första (såväl i grund- som i gymnasieskolan), skulle hon fortfarande ha rätt att genomföra den återstående femveckorsperioden. Universitetet menar att eftersom hon underkänts två gånger på första VFU-delen i 10-poängs-kursen, såväl i grundskolan som i gymnasieskolan, så är möjligheterna till ytterligare prövning genom förnyad VFU uttömda. Detta mot bakgrund av att den andra VFU-perioden ställer högre kompetenskrav på studenten.

NN har beretts tillfälle att yttra sig över såväl universitetets ursprungliga yttrande som det kompletterande yttrandet.

Högskoleverkets bedömning

NN har ifrågasatt Växjö universitets beslut att underkänna henne vid examinationerna av ifrågavarande VFU.

Beslut om betyg får inte överklagas, vilket innebär att varken Högskoleverket eller någon annan myndighet kan överpröva en av högskolan utsedd examinatorns beslut om betyg. Högskoleverket kan inte heller uttala sig om de bedömningar av en students prestationer som en examinator gör.

Högskoleverket finner därför inte skäl att vidare uppehålla sig vid frågan om besluten den 29 april 2005 och den 3 april 2007 att underkänna NN eller hennes övriga invändningar om vad som förevarit dessa examinationer.

Av 6 kap. 21 högskoleförordningen (1993:100) följer att om en högskola begränsar det antal praktiktillfällen en student får genomföra för godkänt resultat på en kurs, ska antalet praktiktillfällen begränsas till minst två. Denna bestämmelse trädde i kraft den 1 januari 2005.

Som framgår av 6 kap. 15 § högskoleförordningen ska en begränsning av antalet praktiktillfällen för att erhålla godkänt resultat från och med den 1 januari 2005 framgå av kursplanen.

Högskoleverket utgår från att den kursplan som var tillämplig när NN underkändes första gången på VFU:n, den 29 april 2005, var den kursplan som beslutades den 1 mars 2002 med kurskoden GIX711 (kursens benämning var Inriktning matematik/matematikdidaktik för de senare skolåren och gymnasiet, 40 poäng). Vid tidpunkten för det andra underkännandet, den 3 april 2007, hade en ny kursplan beslutats för denna kurs den 16 januari 2007. Båda kursplanerna innehåller sju delkurser. Endast en av dessa delkurser avser verksamhetsförlagd utbildning, delkurs 2 (i kursplanen beslutad den 1 mars 2002) respektive 6 (i kursplanen beslutad den 16 januari 2007) med kurskoden MAA779. Denna delkurs har benämningen Verksamhetsförlagd utbildning inom inriktningen matematik/matematikdidaktik för de senare skolåren och gymnasiet, 10 poäng.

I den första delkursen (i kursplanen från den 1 mars 2002) anges under rubriken Övrigt att ”Verksamhetsförlagd utbildning omfattar 10 poäng utlagd på delkurs 2 med 10 poäng. Den verksamhetsförlagda utbildningen löper parallellt med de didaktikkurser som ges under vår- och höstterminen.” Denna regel återfinns inte i den senare delkursen (i kursplanen beslutad den 16 januari 2007).

Av det utdrag ur Ladok som Växjö universitet gett in framgår att NN underkänts två gånger på delkursen med kurskoden MAA779:1, dels den 29 april 2005, dels den 3 april 2007. Det anges i registret att det gäller ”mat./mat.didaktik del 1” och att omfattningen är 5 poäng.

Det står alltså klart att universitetet delat upp delkursen med kurskoden MAA779 i två perioder och att avsikten varit att examinera varje period för sig. För NNs del har det inneburit att hon har underkänts två gånger på den första perioden. Något stöd för att dela upp examinationen på delkursen på detta sätt

finns dock inte i de båda kursplanernas examinationsregler. Högskoleverket anser inte att regeln om att VFU:n löper parallellt med kurser under vår- och höstterminen kan tolkas som att examinationen är uppdelad.

Växjö universitet har i sina yttranden till Högskoleverket hävdade att den som underkänts två gånger på första VFU-perioden inte får delta i och examineras på den andra VFU-perioden, eftersom den andra perioden ställer högre kompetenskrav på studenten. Något stöd för att ställa sådana krav, finns inte i kursplanerna.

Högskoleverket har noterat att det finns en kursplan för en kurs med samma benämning och kurskod (MAA779) som den delkurs i kursen med kurskoden GIX711 som innehåller den verksamhetsförlagda utbildningen. Det är oklart för Högskoleverket varför delkursen också finns som en kurs med egen kursplan, men utgår från det besked som Växjö universitet har lämnat till verkets handläggare, nämligen att den kursplan som är tillämplig på NNs studier är kursen med kurskoden GIX711. Kursplanen för kursen med kurskoden MAA779 innehåller en regel som anger att kursen består av två delkurser på vardera 5 poäng, men det finns inte heller i denna kursplan angivet att godkänt resultat på den första delkursen är en förutsättning för deltagande i den andra delkursen.

Högskoleverket vill understryka att möjligheten för universitet och högskolor att begränsa det antal tillfällen som en student får genomgå prov eller praktik, måste hanteras på ett sätt som garanterar studenternas rättssäkerhet. Det betyder att det måste finnas en tydlig reglering av förutsättningarna för att en student ska anses ha förbrukat det antal tillfällen som medges. I avsaknad av reglering i kursplanen som klargör att VFU:n delas upp i två perioder som examineras var för sig och att godkänt resultat på den första perioden är en förutsättning för deltagande i den andra perioden, har Växjö universitet inte rätt att vägra NN att delta i och examineras på den andra VFU-perioden. Med tanke på att det i den första kursplanen inte heller fanns någon begränsning av det antal tillfällen som en student fick genomgå praktik, ska det första underkännandet inte räknas som ett förbrukat tillfälle. NN bör därför ha rätt att delta i ytterligare en första VFU-period.

Sammantaget anser Högskoleverket att de regler som Växjö universitet har beslutat om i kursplanerna inte medger annat än att NN ska få ytterligare ett examinationstillfälle på den första VFU-perioden och två examinationstillfällen på den andra VFU-perioden. Högskoleverket inser att detta i viss mån inte överensstämmer med de pedagogiska överväganden som ligger till grund för den aktuella utbildningen, men anser att rättssäkerheten för studenten måste ha företräde. Växjö universitet bör för framtiden skriva om kursplanerna så att det klart framgår hur examinationen ska gå till och vilka begränsningar som finns. För de studenter som redan påbörjat kursen men ännu inte godkänts, måste universitetet besluta om de övergångsbestämmelser som behövs (se 6 kap. 15 § andra stycket högskoleförordningen).

Med dessa kritiska besked avslutas ärendet.

Beslut i detta ärende har fattats av chefsjuristen Eva Westberg i närvaro av verksjuristen Christian Sjöstrand och efter föredragning av verksjuristen Pontus Kyrk.

Eva Westberg

Pontus Kyrk

Kopia för kännedom till
NN